

Humus et Planta V.

Prága, 1971. szeptember 13—17.

Azonos címmel négyévenként kerül sor tudományos értekezletre Prágában, ezért hangsúlyozottan jubileumi jellegűt öltött az immár húsz éves múltú visszatekintő sorozat most lezajlott rendezvénye. A találkozó célja, hogy fórumot teremtsen a humusz-kutatás minden ágában a szakemberek személyes eszmecseréje számára, elősegítse e fontos terület kutatásának nemzetközi tervezését és koordinálását.

Hat intézmény együttműködése biztosította a szimpózium technikai feltételeit és zavartalan lebonyolítását. A Növénytermesztési Kutató Intézet (Prága—Ruzyně), mint főrendező mellett a Talajtani és Növénytalajalkohasztani Kutató Intézet (Bratislava), Agrártudományi Egyetem (Prága—Suchbát), a Csehszlovák Tudományos Akadémia Mikrobiológiai Intézete és Talajtani Társasága, valamint a Jan E. Purkyne Egyetem (Brno) munkatársai elismerésre méltó munkát végeztek.

Huszonhárom országból több, mint száz-hetven résztvevő száztizenöt előadást jelentett be. Ez tette szükségessé a négy szekcióra való bontást, így szekciónként 25—30, összesen 107 előadás került megtartásra.

Az első előadási napon a mikrobiológiai vonatkozások domináltak. Több előadás foglalkozott a mikroorganizmusok egyes csoportjainak a humusz képződésében játszott szerepével. Így SZEGI J. és GULYÁS F.; az actinomyceták és mikrogombák, J. TROJANOWSKI a mikrogombák ilyen irányú tevékenységéről tartottak érdeklődést keltő előadásokat. Ugyanakkor S. A. SZAMCEVICS a magasabbrendű növények gyökérváladekainak a humusz képződésében játszott fontos szerepére mutatott rá. Az előadások egész sora foglalkozott az agyagásványok és az egyes mikroszervezetek talajbéli aktivitásának kölcsönhatásával, természetesen elsősorban a humusz szempontjából. Ilyen irányú kutatásaikról számoltak be — J. P. MARTIN, Z. FILIP, K. HAIDER — valamint B. NOVÁK, J. NOVÁKOVÁ, J. KUBÁT is. Több előadást hallottunk a szerves és szervetlen trágyázásnak a mikroflórára gyakorolt hatásáról,

így B. NOVÁK, R. APFELTHALER, S. BÖNISCHOVÁ, J. POKORNÁ-KOZOVÁ részéről. Biokémiai szempontból is érdekes előadás hangzott el a talaj mikroflórájának a humusz képződésében fontos szerepet játszó enzimszisztemek regulációjáról J. MACURA előadásában, Z. KUBÁTOVÁ társ-szerzőségével.

Következő napon fő téma a humusz, illetve egyes alkotórészeinek átalakulása, lebomlása volt. Kitűnően vezette be ezt a szűkebb területet G. MÜLLER előadása az egyes edafikus faktoroknak a mikrobiális aktivitásra gyakorolt hatásairól. Ezt követték J. P. MARTIN kiválóan illusztrált anyaga a talaj poliszaharidjainak a talajok nyomelem-háztartásában játszott szerepéről és lebomlásáról, valamint F. KUNZ, R. A. LOHMATYEVÁ, J. MACURA előadása a fulvósavak biológiai dekompozíciójáról. Néhány rádióaktív izotópok felhasználásával elért eredményről szóló ismertetéssel zárult a szekció ülésorozata.

Még aznap folytatódagasan megkezdődtek a következő szekció előadásai, melyek a humusz fizikai és kémiai tulajdonságaiával foglalkoztak. Itt hangzott el az MTA Központi Kémiai Kutató Intézet képviselőinek — MEISEL J., MÁDY GY., LAKÁTOŠ B., NOSZKÓ L., SIPOS D., DÉKÁNY I., WINKLER P., MOHOS B. — két előadása a fulvósavak és humátok preparatív kémijáról, fizikokémiai tulajdonságairól, infravörös és elektron-paramágneses rezonancia (EPR) spektrumairól.

A következő szekció a humusz tulajdonságokra gyakorolt hatásait tárgyalta. A témakör szerteágazó, bonyolult voltát tükrözi a bejelentett előadások nagy száma és tematikai szóródása. K. V. DIAKONOVA talajgenetikai vonatkozásokat tárgyaló előadása, valamint M. KUTILEK humusztartalom és vízháztartás kölcsönhatásait ismertető anyaga után több kutató foglalkozott a trágyázás és humusztartalom összefüggéseivel, szénporozás és a talaj mikroelemstátusa közötti viszonyokkal. (Z. FACEK, N. A. VLASZOV, A. I. MIHAJLOVA, A. NEMEC és mások.) A délutáni ülés gyakorlati szempontból egyik legérdeke-

sebb előadása E. N. MISUSZTIN és M. K. SINGHA anyaga volt, mely a humuszanyagok és a talaj foszforháztartásának kölcsönhatásait ismertette. A szekció előadásait módszerekről folyó vitafórum követte.

A negyedik szekció a humusz növényekre gyakorolt hatásaival kapcsolatos kérdéseket tárgyalta. M. M. KONONOVA foglalkozott a humuszanyagoknak az ásványos nitrogén hasznosulására gyakorolt befolyásával, többen — L. A. KRISZTEVA, V. A. REUTOV, O. P. GOLIKOVA, D. G. KOZAR — a Na-humátok biokémiai aktivitásával. Külön említést érdemel V. TICHY ultraibolya sugárzásnak kitett huminsavak biológiai aktivitásával kapcsolatos vizsgálatáról tartott beszámolója, valamint S. GUMINSKI elméleti jelentőségű munkája a humuszanyagok kémiai, fiziko-kémiai jel-

lemzői és biológiai aktivitása közötti összefüggésekkel kapcsolatban. MANNINGER E. és NAGY R. a szőlő szervesetlen és szerves trágyázása terén elért eredményeikről számoltak be. Ezután számos előadás foglalkozott a humusz, egyes humuszfrakciók fiziológiai aktivitásával, nehézfémek fitotoxicitását csökkentő képességével. Végül M. NIKLEWSKI, D. AUGUSTYIN, J. KUPA valamint M. NIKLEWSKI, J. ORLOWSKA, J. TWAROG két beszámolója kiválóan foglalta össze a szekció anyagának főbb kérdéseit.

Összegezőként elmondhatjuk, hogy a kitűnően rendezett szimposium elérte kitűzött célját, eredményei hatni fognak a jövőben is.

PÁTKAI TAMÁS

Érkezett: 1971. szeptember 30.